

Dům zázraků

aneb Divadlo Na zábradlí se vrátilo domů

TEXT A FOTO PAVEL VÁCHA

Na Anenském náměstí v Praze na Starém Městě stojí dům, který si skutečně zaslouží přívlastek Dům zázraků. Je starý, jeho základy jsou jistě gotické, ne-li starší, ale do dnešní podoby byl přestavěn v polovině 19. století jako Dům Jednoty katolických tovaryšů.

Podle dochovaných pramenů to byla víceúčelová stavba, která kromě mnoha jiných vymožeností měla i poměrně velkou místnost, sloužící nejspíš katolickým tovaryšům pro společenské záležitosti, a snad tam hráli i ochotnická představení. Jak

běžel čas, nad Jednotou katolických tovaryšů se zavřela voda a v domě se vystřídali různí uživatelé, z nichž málokdo pro dům udělal něco dobrého. První zázrak se stal až na konci padesátých let minulého století, kdy skupina nadšených mladých lidí toužila po prostoru, který by jim umožnil

realizovat jejich sny o divadle, tanci, hudbě a třeba i výtvarném umění; podařilo se jim v tomto domě najít opuštěný sál a hlavně k němu „získat klíče“. Zakladatelská skupinka, především Helena Phillipová, Ivan Vyskočil, Jiří Suchý a Vladimír Vodička, se zvětšovala o další spřízněné duše. Výtvar-

● Ředitel Petr Štědroň, architekt Marek Tichý s historickou fotografií Domu jednoty katolických tovaryšů – a její dárce P. Štáral

● Václav Havel v hledišti DNZ (ještě podle Fáraova návrhu), někdy v devadesátých letech

nou podobu začátků divadla určil skvělý grafik a malíř Libor Fára. Zázrak pokračoval a díky nadšení všech zúčastněných v prosinci 1958 zahájilo svou činnost nové divadlo. Dostalo název Na zábradlí.

Časem se ukázalo, že přílišná zánrová pestrost je spíše na škodu, a tak se některé projekty z divadla odstěhovaly jinam. Pevnou formu dostalo dramaticko-hudební divadlo, pohybuje se na pomezí kabaretu, činohry či vaudevillu, své publikum si nadlouho získala pantomima, prostor dostala i hudba, a to jak takzvaná vážná, tak i dobrý jazz. Jeden z našich prvních jazzových festivalů, i když se tak nesměl jmenovat, se uskutečnil právě tady. O zájmu o představení vypovídá i to, že zdejší paní pokladní neměla moc práce, protože vstupenky se vždy vyprodaly během několika hodin na celý měsíc.

V divadle se pomalu chystal druhý zázrak. Postupně se zaměřilo na činohru, dalo si do vínku skvělou dramaturgii a k ní nejlepší režiséry. Vyjmenovat všechny nelze, jen nejvýraznější osobnosti – Jan Grossman, Evald Schorm, Jiří Pokorný, Petr Lébl... Premiérou hry **ZAHRADNÍ SLAVNOST** se její autor Václav Havel stal z kulísáka dramaturgem. Legendou se stalo skvělé představení **UBU KRÁLEM**, a dalo by se velmi obsáhle pokračovat ve výčtu uměleckých událostí. Na dokreslení ještě několik zde působících herců slavných jmen: Jiří Bartoška, Karel Heřmánek, Jana Preissová, Pavel Zedníček, Vladimír Dlouhý, Zuzana Bydžovská

a další a další... Určitým bodem obratu se v dějinách divadla stalo představení **STRÝČEK VÁŇA** režiséra Petra Lébla. V divadle se vystřídala řada dalších režisérů, herců i dramaturgů, měnil se i interiér divadla. Každá nastupující parta se snažila o vylepšení prostředí pro diváky i zázemí. Vznikl také milý a příjemný bar a kavárna pro diváky i návštěvníky nedivadelní, před a po představení bylo k dispozici velmi příjemné foyer. Ale všeho do času. Některé zázraky končí. Tak také skončil zázrak kouzelného prostoru Divadla Na zábradlí. Divadlo se muselo rozloučit s krásným foyer a výhledem velkým oknem do nádvoří Pachtovského paláce, přišlo i o dost důležitý prostor za jevištěm, který umožňoval bezproblémové herecké nástupy z obou stran scény. Dlouhá jednání s novým majitelem Pachtovského paláce nevedla k dobrému konci.

Nový šéf divadla Petr Štědroň a jeho tým sice měli stále divadlo – ale prostorově dost omezené a navíc nevýhodně členěné. Ztráta foyer znamenala, že se do hlediště dalo vstoupit jen přes nezastřešený dvorek, a představa, že si diváci odloží kabáty v šatně u vstupu do divadla a potom půjdou v dešti přes dvůr a celé představení prosedí v mokřem oblečení, byla nepříjemná. Ale i motivující. Zázrak pokračoval. Město Praha přislíbilo, že potřebnou rekonstrukci zaplatí. Architektonické řešení bylo svěřeno Marku Tichému, který přišel na prostorové a funkční řešení celého divadla. Navrhl zastřešení celého dvora ve výši druhého poschodí, rozšíření podesty v prvním patře, tedy u vstupu na balkon, čímž získal i další oddychový prostor pro diváky. Zajímavým řešením je

● Foyer a divadelní kavárna, jak je už nikdy nevidíme.

● Tady bude nový bar a kavárna.

propojení vstupu, kavárny i parteru dvora, divadlo tím získalo pocitově důstojnou náhradu za ztracený prostor.

O zázracích jsem začal pochybovat, když jsem se den před slavnostním otevřením přišel do divadla podívat. Jako důkaz stačí několik snímků, které zachycují stav, který by nezastřešenému postačil, aby na zahájení nechodil, protože se stejně žádné konat nemůže. Ale přesto se divadlo v 27. října 2017 otevřelo. Všechno hotové, krásné, čisté a lesklé, hosté mohli vstoupit, a oficiální zahájení nového divadla se konalo na krásných skleněných schodech, dotvářejících vnitřní prostor divadla.

A Petru Štědroňovi i celému týmu lze přát obvyklé premiérové „zlom vaz“.

● Slavnostní zahájení na krásném skleněném schodišti